

ליקוטי

אור אביגדוד

אמרות טהורות ופנינים יקרים

שינשמעו מב"ק של

מורינו ורבינו

הגה"צ אביגדוד מזוס זצוק"ל

מקראלי

עה"ת ומועדים

יצא לאור

לרגל יומא דהילולא א חשון תשפ"ה

הדפסת הגליון בסיוע

ספר בראשית

בראשית ברא אלוקים את (א, א)

לך לך

ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה (יב, ב)

מסביר רש"י: ואעשך לגוי גדול, זה שאומרים אלהי אברהם. ואברכך זה שאומרים אלהי יצחק. ואגדלה שמך זה שאומרים אלהי יעקב. יכול יהיו חותמין בכלן, תלמוד לומר והיה ברכה, בך חותמין ולא בהם.

ומסביר ה"שפתי חכמים": רצונו לומר לפי שאין אומרים "אלהי" אלא על רבים, כמו אלהי ישראל אלהי העברים, ועל יחיד לא מצינו לשון אלהי. לכך ברכו "ואעשך לגוי גדול" כי אתה תחשב לרבים ויאמרו עליך "אלהי אברהם". ובמילת "אברכך" שמורה עוד על תוספת ברכה, רמז שיאמרו גם כן על בנו אלהי יצחק, וכן "ואגדלה שמך" שמורה עוד על תוספת גדולה, רמז שיאמרו גם כן על בן בנו אלהי יעקב.

ואת הנפש אשר עשו בחרן (יב, ה)

האם שייך לומר על אדם שהוא "עשה נפשות"?

כתב רש"י חידוש ויסוד גדול שכתוב במדרש רבה: "את הנפש אשר עשו בחרן" – במה שהכניסום תחת כנפי השכינה, שאברהם גייר אנשים ושרה את הנשים, מעלה עליהם הכתוב כאילו עשאוּם.

וכבר נכתב כן בדברי חז"ל (סנהדרין יט, ב) 'שכל המלמד בן חבירו תורה כאילו ילדו', והיינו, שזכות זו של לימוד התורה של אחר או קירובו לדרך ה', נחשב לאדם כזכויות שהוא יצר.

כל אפשרות לקרב ולחזק יהודי בתורה ובמצוות – נזקפת זכות זו ותוצאותיה לדורי

א"ת ר"ת א'מונה ת'מימות בא לרמז שראשית כל, ברא אלוקים את אמונה ו'תמימות, שבהם יכולים אנו להתעלות, הן כשאנו עוסקים בשמים דהיינו רוחניות, והן כשאנו עוסקים בארץ דהיינו גשמיות.

נח

אלה תולדות נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך נח

ומפרש בעל הטורים נח לשמים, נח לבריות, נח לעליונים, נח לתחתונים. נח בעולם הזה ונח בעולם הבא.

וצריך להבין מדוע מובא בפסוק ג' פעמים נח. אפשר היה לכתוב "אלה תולדות נח, איש צדיק תמים היה בדורותיו, את האלוקים התהלך נח".

אפ"ל שכדי להיות צדיק צריך להיות נח למקום ונח לבריות, וכל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו. ישנם רבים שבין אדם למקום הם צדיקים גמורים, ומדקדקים בתפילין ומניחים רש"י ורבינו תם ושימושה רבה, וטובלים מידי יום במקוה, וכו' אבל עד בין אדם לחברו שם הם, לא מפרגנים, לא מעניקים, אין להם הכרת הטוב, וכו'.

מאיך יש אנשים שיש להם ארגוני חסד אדירים ובין אדם לחברו הם מאה, אבל בין אדם למקום כלום, לא שבת לא תפילין ולא צניעות!

אבל מה יעשה אם זה מתנגש לו וצריך להחליט מה יותר חשוב לכבד את הזולת או לשמור על האידישקייט, על כן הזכיר שוב את האלוקים התהלך נח.

אור

דורות למקרב, ואי אפשר לתאר כמה זכויות מגיעות לו לאדם, כשמגיע לעולם העליון, כשבאמתחתו נשמות רבות שהתקרבו בזכותו לתורה, או כאלו שהוסיפו והתחזקו בלימוד התורה שלהם.

תן לי הנפש והרכוש קח לך (י"ד, כא)

כך אדם צריך לומר ליצר ולחילותיו: תן לי הנפש – את הרוחניות, והרכוש קח לך – את הגשמיות. ולא להפוך היוצרות חס ושלום. פעמים רבות קורה שכדי למנוע עבירה מסוימת יש צורך להוציא ממון ואז המלחמה קשה מאוד. במקרה כזה צריך לומר ליצר חד וחלק: הרכוש קח לך! שכן הלכה פסוקה היא בשו"ע (יו"ד קנ"ז א) כי מה שנאמר ייהרג ואל יעבור זה דווקא בג' עבירות חמורות, אבל בשאר עבירות אמנם יעבור ולא ייהרג, אבל גם עליהם חייב ליתן את כל ממונו כדי שלא לעבור על שום עבירה מהתורה שנאמר: "ואהבת את ה' וכו' ובכל מאודך" בכל ממונך.

וירא

ורחצו רגליכם (יח-ד)

וברש"י כסבור שהם ערביים שמשתחווים לאבק רגליהם, והקפיד שלא להכניס עבודה זרה לביתו.

ותמוה למה לא אמר להביא להם מים לנטילת ידיים לפני אכילת הפת, אפ"ל בהקדם מעשה שהיה במסעדה בחו"ל

אביגדוד

שפעם בא אחד בא יהודי מודרני וביקש בשר לבן, ואחר הסעודה דרשו ממנו תשלום גבוה מהרגיל כשהביע את פליאתו, אמרו שקיבל בשר חזיר שהוא יקר יותר, הזדעזע האיך הכשילו אותו, אמרו לו שסברו שהוא נכרי, אחר שראו שלא נטל ידדים.

עפ"ז אפ"ל שאברהם אבינו רצה לדעת מה טיבם ומהותם, ע"כ לא אמר להם, רק רחצו רגליכם ורצה לראות האם יטלו הם את ידיהם אם לאו, ובחן אותם בזה.

וישב

ויאבק איש עמו עד עלות השחר.

מי הוא האיש? חז"ל מגלים לנו, שה'איש' הזה הוא שרו של עשיו, עמו נאבק יעקב.

בפרשת וישב מספר התורה שהלך יוסף לחפש אחר אחיו, ואז "וימצאו איש ... וישאלהו האיש מה תבקש". גם שם התורה לא מספרת מי הוא ה'איש'. מלמדים אותנו חז"ל, שה'איש' האמור שם הוא גבריאל המלאך.

נשאלת השאלה: מנין לחז"ל שהאיש האמור כאן הוא שרו של עשיו, והאיש האמור שם הוא המלאך גבריאל?

התשובה, אם ה'איש' הזה נאבק איתך, סימן שהוא שרו של עשיו. אבל אם ה'איש' הזה שואל אותך 'מה תבקש?', הוא לא שרו של עשיו, הוא מלאך!

ספר שמות

שמות

ואלה שמות בני ישראל (א, א)

דורשי רשומות היו אומרים שר"ת 'ואלה שמות' הוא, ו'חייב אדם לקרוא הפרשה, שנים מקרא ואחד תרגום.

יש שהביאו בלשון זה, (בעל הטורים) על המילים 'ואלה שמות בני ישראל' ו'אדם אשר לומד הסדר שנים מקרא ואחד תרגום בקול נעים ישיר, יחיה שנים רבות ארוכות לעולם.

וצריך להבין מדוע נרמז כאן דבר זה של שנים מקרא ואחד תרגום, שמקומו בפרשת בראשית.

ומתרצים (החיד"א) כי בני ישראל ביישבם על אדמתם בארץ ישראל, והיו מדברים בשפתם בלשון הקודש, לא היו צריכים לתרגום, אבל כאשר ירדו למצרים, אשר מוזכר כאן בפרשת שמות, היו צריכים לומר גם התרגום.

וי"א, כי בפרשת בראשית כל אחד מקבל על עצמו לומר, אלא שנהיה כמצות אנשים מלומדה, וכן ימי השובב"ם הזמן מתקצר ומוסיפים בתהילים וכו' על כן צריך שוב לחזק את האדם שגם כעת ימשיך לקיים המצווה של חז"ל לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הצבור שנים מקרא ואחד תרגום בחשק ובשמחה.

וארא

וידבר אלקים (ו, ב)

ה'תולדות הק' מפרש את הכתוב בפרשתן 'וידבר אלקים' – מדת הדין, כי כל דבר שבעולם קשה בתחילה, אך מיד "ויאמר אליו אני ה'" – מדת הרחמים, "וארא אל אברהם" – מדת החסד תתפשט ותיראה בכל העולמות.

כן ראינו (בפר' שמות) שמה רבינו אוסף את כל זקני ישראל, ומבשר להם כי פקד ה' את עמו, מיד: ויאמן העם (ד), עם ישראל מאמינים בני מאמינים הם, ללא שום פקפוק. וכפי שנאמר (שם) במכילתא שלא נגאלו ישראל אלא בשכר האמונה, שנאמר "ויאמן העם".

כעבור זמן נראה היה כי המצב רק נהיה יותר קשה – תכבד העבודה על האנשים. משה רבינו אינו יכול לסבול את צערם של ישראל, הוא פונה אל הקב"ה: למה הרעותה לעם הזה? אך הקב"ה משיבו: עתה תראה - מיד תראה שהכל מתהפך לטובה.

בא

בא אל פרעה

ב"א ר"ת ביטחון אמונה, חסידים היו אומרים מצוה בו יותר מבשלוחו, ואפ"ל דהיינו ביטחון ואמונה יותר מאשר

אור

לראות הניסים שקוראים אנו בפרשת בשלח.

יתרו

וישמע יתרו

אומר רש"י בשם המדרש: מה שמועה שמע ובא קריעת ים סוף ומלחמת עמלק.

ופלא היא האם "קבלת התורה" לא שמע, אלא שרש"י בא לומר שמה שהביא אותו למסקנה לבוא, זה דווקא הדבר הזה שבא עם "מסירות הנפש".

משפטים

רק שבתו יתן ורפא ירפא (כא, יט)

כך הוא סדר רפואות בישראל – "בורא רפואות, נורא תהילות, אדון הנפלאות". ראשית כול "בורא רפואות", להתייעץ עם רופא ולקחת תרופות, לא עברה המחלה, "נורא תהילות" – לומר תהילים, ואם הורע המצב, "אדון הנפלאות" – לא להתיימש ולצפות לפלא ולנס.

תרומה

והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת ופניהם איש אל אחיו (כה, כ)

יש שאמרו בדרך צחות, תוך כדי ה'פורשי כנפיים למעלה' – שהוא העלייה בין אדם למקום, יש להשגיח על כך שזה יהיה 'ופניהם איש אל אחיו' דהיינו שלא יהיה על חשבון בין אדם

אביגדוד

לחבירו – ולמשל המתעטף בטליתו בהתלהבות מתוך דביקות לה', שלא יהא חבירו מקבל את הציצית לתוך עיניו.

ויקהל

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים אשר צוה יהוה לעשות אתם: (לה. א')

ומבאר רש"י ויקהל משה. למחרת יום הכפורים כשירד מן ההר, והוא לשון הפעיל, שאינו אוסף אנשים בידיים, אלא הן נאספים על פי דבורו.

אמרו רז"ל כמה ימים היה צריך משה לטרוח כדי להקהיל ששים רבוא ישראל כמו שכתוב: "ויקהל משה את כל עדת". וידוע שהיו למשה חוצרות, אם היה תוקע בא' היו באים הנשיאים, ואם תוקע בשתיים היו באים כל הקהל, כמו שכתוב בפרשת בהעלותך: "ואם באחד יתקעו ונועדו אליך הנשיאים".

עוד למה כתוב 'עדת בני ישראל ולא נאמר כל קהל ישראל? וכי היה קשה למשה להקהיל לישראל? הרי כבר אמרנו שבחוצרות מקהיל תיכף ומיד.

ואפשר לומר שאכן למשה לא היה קשה להקהיל את גופות העם, אלא הקושי היה להשוות את דעותיהם שכתוב "עדת בני ישראל", 'עדת' אותיות 'דעת', היה קשה להשוות דעתם של ישראל שכולם יהיו אגודה אחת, בדעה אחת.

ספר במדבר

כולם צריכים לדעת, שצד זה איננו טוב ונכון.

מטות

וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס בן אלעזר הכהן לצבא וכלי הקדש וגו'. (לא, ו).

אפ"ל הטעם שהלך פנחס עם 'כלי הקודש' וכפירש"י 'זה הארון והציץ'. כי 'ציץ' הוא לשון הבטה – כמש"כ (שהש"ר ב, ט) 'מציץ' מן החרכים, היינו שבא להילחם בכח של קדושת ונקיות העינים שבהם תלוי כל קדושת האברים, וזה היה כחו של יוסף הצדיק אשר כאמור הלך בכחו, ובזה ניצח את האויב.

מסעי

אלה מסעי בני ישראל (לג, א)

מובא בספ"ק (שלחן הטהור חידושי הרי"ם) שכל הניסיונות שעובר האדם במשך חייו הם חלק מאותן מ"ב מסעות שעברו אבותינו במדבר, וכל איש ישראל עובר המסעות.

הליכת אבותינו במדבר היה עבורנו כמורה דרך וכמראה מקום, בבחינת 'מעשה אבות סימן לבנים', שעל ידי

קרח

ובני קורח לא מתו (כו, יא)

ביאר הרה"ק המגיד מטריסק זי"ע הטעם שאומרים 'למנצח לבני קרח מזמור' לפני תקיעת שופר בראש השנה, שכשאנו עומדים בעת התעוררות התשובה קודם התקיעות, לא יהא אחד מבני ישראל שיתייאש ח"ו מתשובה, אלא יזכור את בני קרח שכבר נבלעו באדמה וברגע האחרון הרהרו בתשובה, ומקום נתבצר להם בגיהנום (סנהדרין קי). ומהם ילמד כל איש ישראל, שאף אם הוא כבר בתוך האדמה עדיין בידו לשוב אל קונו ולהתרצות לפניו.

ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים (טז, ב)

הרי לא פלא שבני ישראל היו יכולים לטעות, שהרי עם קרח היו גם "מאתיים וחמשים" ראשי סנהדרין, וש אומרים שהיה ביניהם גם נחשון בן עמינדב, אחרי שהיו ביניהם אנשים גדולים וצדיקים.

ואפ"ל שהרי דתן ואבירם, כולם ידעו שרשעים הם, ואם הם בצד זה, היו

אור

הליכתם ונסיעתם באותם מ"ב מסעות ומ"ב המצבים, סללו לנו דרך ויישרו מסילה עבורנו עד סוף כל הדורות – דור ודור ותהפוכותיו – להודיע כי כך הם סדרי החיים, מ"ב מסעות הכוללים הכל.

גם הגאון החיד"א זצ"ל (בנחל קדומים פרשתן) מביא כעין דברים הללו, שבמסעות בני ישראל כלולים מסעות ישראל עד סוף כל הדורות, וסמך אדרשה, דר"ת של הפסוק אלה מ'סעי בני ישראל הם גם ראשי התיבות של ארבע הגליות א'דום מ'די ב'בל י'ון, ולהודיעך בא שכל אלו הגליות כבר נכללו במסעות בני במדבר

אביגדור

והוסיף הרה"ק מאטניא זי"ע (שארית מנחם) דהנה אמרו חכז"ל (בבא בתרא י' ע"א) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ע"כ הר"ת הנ"ל מכוונים גם להר"ת של מתן בסתר יכפה אף (משלי כ"א י"ד) עכ"ל.

ואפ"ל דרמז הוא שבצדקה ובפרט שניתנת במתן בסתר, אפשר לצמצם את הנסיונות והמסעות שצריכים אנו לעבור עד לגאולה השלימה בכלליות ובפרטיות.

מטות – מסעי

פרשותינו כשהם מחוברות מרמזות על הכנעה, מטות, שאם האדם מטה דהיינו מכפף עצמו לזולתו, הרי אז מסעי, הכל נוסע כדבעי.

ספר דברים

דברים

אלה הדברים (א, א)

ספר דברים, יש בו תוכחות רבות, ואומרים חז"ל, שאם מקיים האדם את תרי"ג המצוות, הוא זוכה שהקללות נהפכות לו לברכות.

מביא זאת הרב חיים מיכאל דב ויסמנדל זצ"ל בספרו תורת חמד", ומצביע על רמז נפלא לכך בפסוקים: אם מונים שש מאות ושלוש עשרה אותיות (כמנין תרי"ג מצוות) החל מהאות 'ב' שב"אלה הדברים", מגיעים לאות 'ר'. לאחר מניית עוד שש מאות ושלוש עשרה אותיות מגיעים לאות 'כ', ובדילוג נוסף של שש מאות ושלוש עשרה אותיות מגיעים לאות 'ה'. הרי שמקבלים: ברכה.

וחצרות ודי זהב

ברש"י פירש "וחצרות" במחלוקת של קרח".

ומרומז דהנה פעמים רבים הולכים לערוך מגביות לדברים שבקדושה, ואולם אין מצליחים לגבות את הסכומים הנצרכים, בהיות שהשטן מסית את המתבקשים, מבלי ליתן צדקה לדברים שבקדושה. שונה הדין כאשר ישנו איזה מין מחלוקת על זה אין צריך לערוך מגביות, ושם משיגים

את הכסף בניקל, ללא שום טורח, כי הרי המחלוקת הוא עצת היצר שם גם מסית את האחרים שירימו את נדבתם עבור המחלוקת. זהו: 'וחצרות למחלוקת של וכסף להחזיק בו. קרח ודי זהב' כי למחלוקת יש בכל פעם די זהב.

שופטים

שופטים ושופטים

מדוע נקט הכתוב שופטים לפני שופטים, ואפ"ל כי בא לומר, דבר ראשון שאדם ישפוט את עצמו, לפני שהוא נהיה שופט על אחרים.

עוד מפרשים שבא לומר שלכתחילה צריכה להיות ההנהגה באופן שיהיה די ב"שופטים", ולא יהי צורך בשופטים; אלא שיש מצב שלא די ב"שופטים", ויש צורך ב"שופטים".

כי תבא

והיה כי תבא תב"א ר"ת ת'חיו ב'אחדות א'מיתית, הרי אז "והיה" תזכו לרשת את הארץ, בשמחה וטוב לבב.

וילך

וילך משה וידבר את הדברים האלה אל כל ישראל (לא, א)

אור

שהלך משה לבית מדרשו להוכיח את עם ישראל קודם מותו (יונתן בן עוזיאל). מדוע הוצרך משה לילך לבית המדרש בכדי להוכיח את עם ישראל, כלום לא יכל להוכיחם במקום אחר, והלא בפרשת ויקהל (שמות לה, א) כשהוצרך משה לדבר עם כל עם ישראל לא כתוב שמשה הקהיל את עם ישראל בבית המדרש? אלא מכאן רואים את גדלות משה רבינו ע"ה, שמכיוון שביקש להוכיח את עם ישראל, הלך קודם לבית המדרש כדי לעיין שוב בכל ענייני התוכחה כיצד להוכיחם בכדי שלא לפגוע בנפש יהודי, כי לזה צריך סייעתא דשמיא מיוחדת, לכן הלך לבית המדרש אשר השכינה שורה שם.

האזינו

א-ל אמונה ואין עול וצדיק וישר הוא
(לב, ד)

אומר רש"י: "אף לרשעים משלם שכר צדקתם בעולם הזה". כנראה שכל אחד מקבל את השכר לפי איך שהוא מחשיב את המצוות. צדיקים מחשיבים

אביגדוד

מאוד את המצוות ולכן שכרם רב והם מקבלים אותו בעולם הבא, ואילו הרשעים שלא מחשיבים את המצוות - שכרם מועט, ולכן מקבלים אותו בעולם הזה.

כותב הרמח"ל בספרו מסילת ישרים (פרק יח) "מי שאוהב את הבורא יתברך שמו אהבה אמיתית לא ישתדל ויכוון לפטור עצמו במה שכבר מפורסם מן החובה אשר על כל ישראל בכלל, אלא יקרה לו כמו שיקרה אל בן אוהב אביו שאילו יגלה אביו את דעתו גילוי מעט שהוא חפץ בדבר מן הדברים, כבר ירבה הבן בדבר ההוא ובמעשה ההוא כל מה שיוכל". כלומר מי שאוהב את ה' עושה את המצוות ברוב לב, בנדיבות ובאהבה, לא כאילו כפו עליו. רק מבקשים - ומיד הוא עושה.

ביום כיפור ערכנו וידי מפורט על כל העבירות שלנו. עסקנו בכל פרט ופרט מהעבירות האפשריות שלנו והתוודינו עליו. נזכור: כשם שיש ערך לכל עבירה ועבירה כך יש ערך לכל מצווה ומצווה. מי שזוכה לדקדק במצוות ולהחשיב כל מצווה - גם ה' מחשיב לו את המצווה ומעצים אותה.

מועדים וזמנים

ראש השנה

יש שמכינים את עצמם לתשובה בעשרת ימי תשובה, אנשי מעשה באלול, ואני אומר שצריכים להתכונן לתשובה תכף לאחר נעילה.

בימים הנוראים, על כל יהודי באשר הוא, להתפלל מקרב לב, בבחי' וגילו ברעדה, ויקיים את הר"ת בבכי"ה דהוא ב'שמך י'גילו כל ה'יום.

ויאמין ויבטח בה' שבוודאי יקבל תפילתו ויצא זכאי בדין. וכפי מחשבת האדם בראש השנה, כן נגרר הגוף אחר הראש, שבכל השנה תהיה לו אמונה וביטחון.

יהי רצון שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה

"טובה" בלבד אינו מספיק, משום שחייב לברך על הרעה כמו על הטובה, ולומר "גם זו לטובה". ולכן מבקשים שתהיה גם מתוקה.

ברך עלינו את השנה הזאת

הרה"ק רבי שלום מבעלזא זי"ע ביאר את בקשתנו בתפילת המנחה לעת ערב בער"ה 'ברך עלינו את השנה הזאת' כי ישועת ה' כהרף עין, וברגע כמימרא יתגלה למפרע כי כל השנה שעברה הייתה לטובה. ואפ"ל ע"פ המאמר אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, אפילו רגע לפני שהשנה שעברה חולפת אל ימנע עצמו מהרחמים, ויסיים את השנה בברכת הטוב הנגלה.

סוכות

"למען ידעו דרתיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים".

ישנו סיפור ידוע ומחויך, אשר מביע את הרעיון של מאמר זה והמסר שלו

אנו עומדים לפני חג הסוכות, שמשתלב היטב כתיקון ל"שמנת עבית כשית" (דברים לב, טו), כפי שהתורה מביאה את הטעם למצוות ישיבה בסוכה – לזכור ולהכיר טובה גדולה לקב"ה על שהוציא אותנו ממצרים –

אלה יורדים מגן-עדן הישר אל הסוכה, ובלשון הזוהר: "אושפיזין (אורחים) עילאין שוין מדוריהון עמיה".

בטעם הדבר שהאושפיזין מופיעים דווקא בחג-הסוכות (ולא בחג הפסח או בשבועות), אפשר לומר: בהלכות שופר וסוכה ולולב (פרק ח) הרמב"ם אומר שבסוכות יש לשמוח בצורה מיוחדת. בנוסף, בהלכות מגילה וחנוכה (פרק ב) הוא אומר ש'מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו'. משתמע מדבריו שבכל חג (ובייחוד בסוכות שם השמחה היא חלק ממטרת החג), השמחה האמיתית היא לשמח את האחר. ייתכן, וזהו פשוטם של פסוקי התורה ביחס לחג הסוכות, חג השמחה: התורה אומרת ביחס לסוכות (דברים פרק טז) 'וְשִׂמְחֶתְךָ בְּחֶגְךָ אֶתֶּה וּבְנֶךְ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ וְהַלְוִי וְהַגֵּר וְהִיתוּם וְהַאֲלֵמָנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ'. כלומר, אם היתום והאלמנה אינם שמחים, הרי שגם השמחה שלך אינה שלמה! לפי זה נראה שהכנסת אורחים, ובייחוד בחג הסוכות, יש בה שמחה שלמה ואמיתית – וכך ניתן להסביר את משמעות הכנסת האושפיזין לסוכתנו.

הכנסת אורחים בסוכות

ניתן לשאול מדוע אנו מארחים ועורכים סעודות אושפיזין בסוכות, האם לא די באושפיזין קדישין, שכולם שמחים לארח?

פשוט וברור, להעריך את קורת הגג שלראשנו ואת השפע בו אנו חיים ב"ה, דווקא כאשר פעם בשנה אנו יושבים שבוע שלם בסוכה ללא קורת גג יציבה.

פעם אחת הוזמן מושל העיר ברלין בליל-הסדר לביתו של הרב צבי-הירש לוין, רבה של ברלין. האורח התיישב ליד השולחן הערוך כלים נאים והקשיב כיצד שואל הבן הצעיר "מה נשתנה".

"שאלה לי אליך" – פנה המושל אל הרב – "מדוע היום כאשר אתם מסובים ליד שולחן ערוך בכלים נאים שואל הבן "מה נשתנה", הרי היה צריך לשאול שאלה זו בחג סוכות כאשר אתם יוצאים מביתכם ויושבים בסוכה רעועה?"

השיב הרב כשהוא מתנשף בכבודות: "היהודי – מורגל בצרות רבות. כל שונאי ישראל בכל הזמנים תמיד עומדים עלינו לכלותנו ופעמים רבות מגורש היהודי מביתו. משום כך בחג הסוכות כאשר אנו יושבים בסוכת עראי אין הילד מתפלא כלל לפי שמצב זה רגיל הוא בעיניו...אולם, כאשר אנו יושבים ליד שולחן ערוך בכלים יקרים מיד מתפלא הבן ושואל: "מה נשתנה?"..."

האישפוזין חלק מהשמחה בסוכות

בחג-הסוכות זוכה כל יהודי לארח בסוכתו שבעה אורחים נכבדים: שלושת האבות – אברהם, יצחק ויעקב, משה רבנו, אהרון הכהן, יוסף הצדיק ודוד המלך. אושפיזין קדושים

יבוא, יבקש להוציאני ויאמר לי: 'מה עושה כאן אדם מגושם שכמותך?', מיד אני אשיב לו: 'גם בסוכתי נכנסו כולם, ואף אנשים פשוטים, ואף אנשים מגושמים, ומעולם לא דחיתי אף אחד!'. לקבל אורחים חשובים, ובודאי את האבות הק' וגדולי הדורות, כל אחד רוצה. אך אין זו הכנסת אורחים המלאה, שכוללת גם הכנסת אנשים פשוטים וכדומה.

נענה על כך באמצעות סיפור 'בזכות מצות אושפיזין': הרה"ק לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע היה מארח בסוכתו את כולם: גברים, אנשים פשוטים ואף אנשים מגושמים. לעתים, היו רוטנים אנשים מכובדים או גברים על כך שהכל נדחקים בסוכתו. אמר להם ר' לוי יצחק: לעתיד לבוא בסוכה של לוי יצחק יישבו צדיקים בעטרותיהם; אבות העולם, חסידים שבכל דור, וגם אני לוי יצחק אדחק ואשב ביניהם. אם מישהו

ימי החיתום

26 יום, שהם הגימטריה של השם הגדול שבו נברא העולם (שם שאינו קוראים או הוגים אותו), שם י-ה-ו-ה. כאמור, מוסיף רבינו בחיי שיום זה הינו תכלית החג.

ואילו רבי מנחם עזריה מפאנו בעל "עשרה מאמרות" מביא רמז להושענא רבה: "דרמז לו הקב"ה לאדם הראשון בתיבת איכה", א' ראש השנה, י"כ - יום כיפור, ה' - הושענא רבה. רמז לו על שלשת ימי הדין".

רבינו בחיי שחי לפני כ-900 שנה מצא רמז מדוע היום השביעי של סוכות נבחר כיום החיתום הסופי לגזר הדין. היום השביעי של סוכות חל ב- כ"א תשרי. רבינו בחיי מסביר שזהו 26 יום לאחר בריאת העולם.

א' תשרי, ראש השנה, הוא יום בריאת האדם.

האדם נברא ביום השישי, כך שהיום הראשון לבריאת העולם היה ב- כ"ה אלול ומ- כ"ה אלול ועד כ"א תשרי יש

פסח

בצר להם", ויצעקו - עם האות צ', ואצלם מסיים הפסוק "ממצוקותיהם יוציאם". לעומתם, אצל השניים האחרים - חולה ומי שיצא מבית האסורים כתוב "ויצעקו אל ה' בצר להם", ויצעקו - באות ז', ואצלם הפסוק

בפרק ק"ו בתהילים מובאים ארבעה סוגי אנשים שחייבים להודות: עוברי מדבריות, חולה שנתרפא, היוצא מבית האסורים ויורדי הים המלבי"ם מדייק דבר פלא בפסוקים אלו: אצל יורדי הים והולכי מדבריות כתוב "ויצעקו אל ה'

החומרות, והוא אחד מעשרה דברים המביאים את האדם לידי קדושה.

מובטח לו שלא יחטא ז"ל באר היטב: האר"י ז"ל כתב, הנזהר ממשוהו חמץ בפסח מובטח לו שלא יחטא כל השנה.

התייחסות הבעש"ט לחומרות הפסח

איתא בכתבי הגה"צ רבי משה מידנר זצוק"ל מסלונים: "הבעש"ט הק' האט נישט געוואלט ליידיען קיין חומרות נאר לענין פסח ולענין שבת". [הבעש"ט הק' לא רצה לסבול חומרות כי אם לענין פסח ולענין שבת].

מעלת המחמיר יותר ממה שצריך וכתב בפלא יועץ: אשריהם ישראל ונשותיהם יותר מהם נזהרים לבער החמץ בתכלית הזהירות, ומחמירין יותר ממה שצריך תבא אליהם ברכת טוב, אבל עיקר הזהירות צריך במה שנתן לתוך פיו.

חומרות לאין שיעור

החומרות של פסח אין להם שיעור, וכמו שהיה אצל הרה"ק ר' מרדכי מנעשכ"ז זיע"א שהיו מניחים על השולחן כל מיני כיסויים ועצים ומעליהם היה צלחת וכפית של עץ ומ"מ לא הוצרכו לכל זה כי לא היה בתוכו מה לאכול חוץ מקצת תפוז"א קר, וכן היה אצל אחד מן הצדיקים שרצה אחד מחסידיו לעשות לו יין לפסח, ואמר לו הרה"ק שלא יוכל לעמוד בדרישותיו, אך אותו חסיד החליט לעשות ושכר איזה גוי וטבלו ג' פעמים

מסיים "ממצוקותיהם ישיעם". מבאר המלבי"ם שבלשון הקודש ההבדל הוא שצעקה היא פנימית יותר מזעקה. ללמדנו שכשאדם 'צועק' – מפנימיות הלב – הקב"ה מושיע אותו מכל צרותיו – 'ממצוקותיהם יוציאם' לגמרי, אך כאשר אדם רק 'צועק', הקב"ה מושיע אותו מהצרה הנקודתית. ישועה זמנית. אם כן, יש להבין למה השניים הראשונים 'צעקו' והשניים האחרונים 'זעקו'... מבאר המלבי"ם: כאשר אדם נמצא בים והספינה מיטלטלת כקליפת אגוז בין משברי הים – אין לו מה לעשות! לא יעזרו לו פרוטקציות וקשרים ולא יעזור לו כסף. אין לו שום דבר אחר לעשות חוץ מלצעוק מעומק לבו לקב"ה שיציל אותו מן הצרה. מי שצועק מעומק הלב – יוצא מכל הצרות. אבל כאשר אדם חולה הוא חושב שרופא טוב יוכל לעזור, וכן יושב בבית האסורים מקווה שעורך דין טוב יוציא אותו, הוא מתפלל, הוא 'צועק' לה', התפילה מבחינתו היא סוג נוסף של השתדלות... שום תפילה אינה שבה ריקם והוא 'נושע' ממצוקתו, אבל לא יוצא לחלוטין, שכן הוא לא סמך על ה' במאת האחוזים. במצרים הייתה צעקה! 'ויצעקו ותעל שוועתם אל האלוקים', ליל הסדר הוא הוא הזמן להחדיר בצאצאינו הישענות מוחלטת בבורא עולם.

חומרות הפסח

איתא בסידור האריז"ל (להרה"ק רבי יעקב קאפיל זי"ע) כתב האר"י ז"ל שיזהר האדם בחמץ משהו בכל

אור

בנהר, ונתן לו לבקע עצים עם סכין חדשה, ועמד על גביו להשגיח עליו, ולאחר מכן בעשיית החבית היה נזהר בכל מיני זהירויות, ואח"כ לקח אברכים יראי שמים לעשיית היין וכו', עד שיצא לו חבית יין והביאו אל רבו בשמחה, והביט עליו הצדיק ואמר הכל טוב ויפה אבל זה יהיה לפסח שני, ואותו חסיד עמד כמסומר למקומו ושאל לפשר הדבר שהרי הוציא ע"ז ממון רב ויגע עליו ביגיעה מרובה, ואמר הצדיק שבשעה שהגוי חטב את העצים הסתובב הוא לרגע ואז לקח הגוי איזה שמן ומרח בו את הסכין כדי שיחתוך יפה, וזה השמן היה מעורב בו חמץ, ורואים מזה את גודל הזהירות שהיה נזהר אפילו אחר שכבר שטפו את העצים והחבית כמה וכמה פעמים מ"מ החמיר בו.

אביגדור

וכמו שאמר הרה"ק מראפשיץ זיע"א שאינו יכול לסבול פרומער אבל פרומער של פסח הוא יכול לסבול.

גשמי ברכה

מובא מהרה"ק ר' פנחס מקוריץ זי"ע הגשמים שהם מפסח ועד עצרת הם רפואה גדולה לכל התחלואים, שאין כמוהו בכל הרפואות".

והסביר רבינו איך לעשות את הסגולה: "היינו לעמוד על הגשם ולגלות קצת את ראשו כדי שירד הגשם על ראשו, וגם לפתוח את פיו בכדי שירד הגשם לתוך פיו מימין.

ואפשר להוסיף על דב"ק שיש בסגולה זו רפואה הן בנפש והן בגוף.

דברי חיזוק

אין לנו שיעור אלא התורה הזאת

ולכן הרבה אסונות קורים דווקא ביומי דפגרא, בימי בין הזמנים, משום שאז חסר בזכות התורה שתגן עלינו.

את החומה שבנו (מוצבי "קו בר-לב) לאורך תעלת סואץ פרצו בקלות. אך החומת מגן של דברי תורה וכמו שמובא בשם ספר הזכות לאחי המהר"ל שגמרא זה ר"ת של ארבע המלאכים שמקיפים יהודי גבריאל מיכאל רפאל אוריאל, את החומה הזו אף אחד לא יכול להבקיע

ועלינו לדעת שזה תלוי רק בנו! עמל של תורה, תפילה, וצדקה וחסד. זה הדבר היחידי שמעורר רחמים.

(מתוך שיחה במלחמת יום כיפור)

מרבה תורה מרבה חיים, והתורה היא עץ חיים, ומכוחה ורק מכוחה עמדו רגלינו במלחמה.

ובאמת אם נשים לב בדרך כלל כשיש צרות זה קורה בזמנים של רפיון, של בין הזמנים או בשעות שאין סדרי לימוד מלאים. מובא ברמב"ם בפ' המשניות (ברכות ט, ה) שכתוב "עת לעשות לה' הפרו תורתך", יש לפעמים מקרים שהקב"ה רוצה לגזור גזירה, עת לעשות לה' אבל אי אפשר, מפאת שעמ"י יושבים ולומדים, ותורה היא מגן ומחסה... אז הקב"ה גורם שיהיה מצב של "הפרו תורתך", הוא נותן סיבה שיתבטלו מהלימוד, ואז אפשר להביא את הגזירה. רח"ל.

לזכר עולם יהיה צדיק

נשמת עט"ר מאור עינינו גאון עחינו
אדמו"ר הגה"צ **אביגדור** זצוק"ל
רבה של העיר קראלי ברומניה
בן רבינו
הרה"צ ר' משה מטשערטעז זיע"א
נלב"ע ב' דר"ח חשון תשנח
ת.נ.צ.ב.ה.
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק

נשמת עט"ר מאור עינינו גאון עחינו
אדמו"ר הגה"צ **יצחק צבי משה** זצוק"ל
מקראלי
בן מורינו ורבינו
הרה"צ ר' אביגדור זיע"א
נלב"ע ד טבת תשעט
ת.נ.צ.ב.ה.
זכותו יגן עלינו ועכ"א

עולו ואתכנשו להילולא דצדיקיא

לאור הישועות והניסים והנפלאות

בהם ראו ונושעו

פוקדי הקבר בפרט ביומא דהילולא

של המנורה הטהורה, פועל הישועות

הצדיק מקראלי

מוריננו רבינו עטרת ראשינו

אביגדור בן ר' משה

החל בא' חשון ב' דראש חודש

תתקיים אי"ה

בערב ראש חודש חשון

מעמד ישועות

עליה המונית ותפילות רבים

בציון הקדוש

במרומי הר הזיתים

חלקת גניזת סת"ם גוש ב'

(סמוך לכביש הפנימי המוביל לאוהל בית גור – בו עומדים הכהנים)

רחמנא אידכר לן בזכותא דרעיא מהימנא